

Su švente, mielieji mokytojai!

Spalis – nepaprastas mėnuo, nes jis dovanoja mokytojams profesinę šventę – Mokytojų dieną. Ir nesvarbu, saulėta ji ar apniukusi, visų veiduose šypsenos, giedra, juk mokykla ir mokytojas tai yra tai, kas brangiausia žmogaus gyvenime po gimdytojų ir tėvų na-

mų. Ne veltui mokykla dar vadinama antraisiais namais. O dažnam vaikui ji net reikšmingesnė už savus namus, jeigu juose ne jauku ir šalta, o tėvai pernelyg įstraukę į savo rūpesčius, veiklą ir pamiršta savąsias atžalas. Tad mokytojas tasai kūrėjas, kuris po

kruopelytę lipdo didžiausią turtą – žmogų, formuoja asmenybę. Tai jo žvilgsnis turi pastebėti kiekvieno jam patikėto vaiko nuotaikų kaitą, gebėjimą mokytis, mąstyti, tobulėti, laiku pastebėti ir pasiūlyti pagalbą mokiniui, jeigu jam šios prireikia. Ant mokytojo pečių

sunkiausia našta ir atsakomybė už mūsų ateitį, už būsimą žmogų, šios ateities kūrėją. Ir kur bebūtų, kokioje mokykloje bedirbtų – Lietuvoje ar toli nuo jos – Čikagoje, Londone, Madride ar Dubline, Rimdžiūnų, Pelesos vidurinėse ar Gardino, Lydos, Minsko bei Ūsionių sekmadieninėse, mokytojams ta pati dalis ir ta pati atsakomybė. Tad su švente, mielieji Mokytojai,

su ryškiaspalviu rudeni, lai neša jis jums tikrai džiaugsmą ir gerą nuotaiką, tedovanoja vien šviesias viltis, debesis, lietuvių ir audras lai praneša pro šalį.

Pagarbiai – Jūsų –

Marija Šaknienė
Redaktorė

Mokytojo diena

„Vėl ruduo... Vėl skiname lauko gėlių puokštę ir einame pas tavę, brangus mokytojau. Einame, nes mums labai reikia tavęs. Reikia tada, kai nesurandame atsakymo į daugelį gyvenimo klausimų. Mes skubame prie tavęs, kai mus įskaudina. Nes žinome, kad visada surasi tinkamą atjautos žodį, sugėbėsi pakelti parklupusį. Tavyje telpa tiek daug meilės, šilumos, pasiaukojimo, dvasinės stiprybės ir tiesos. Sveikinu tavę su nuostabia tavo diena – brangaus mokytojo diena. Būk sveikas, laimingas, kūrybingas ir gerbiamas.“ –

tokiais šiltais žodžiais Rimdžiūnų vidurinės mokyklos lietuvių mokomąja kalba mokiniai, tądien paragavę mokytojo duonos, sveikino mokytojus, pasitikdami prie mokyklos slenksčio skambant me-

Šventės akimirka, mokytojai „pamokoje“ lietuvių kalbos kabinete.

Svetlanos Demko nuotr.

lanholiška rudens melodijai. Visą dieną skambėjo muzika, nuširdūs sveikinimai, pakili nuotauka, gėlės... Tradiciškai mokytojus šią dieną pavadavo mokiniai. Na, o mokytojai laikinai tapo uoliais nulinukais ir stropiai mokėsi lietu-

vių kalbos, biologijos, geografijos, muzikos, kūno kultūros, istorijos, matematikos, ir kitų mokomųjų dalykų. Mokiniai pasirodė esą ypač kūrybingi, išradingi bei originalūs, taip įrodydami kruopštų pasiruošimą šventei. Pravedę

pamokas, mokiniai mokytojus pakvietė į šventinį sveikinimų koncertą, kur skambėjo muzikiniai sveikinimai, poezija. Ir visa buvo skiriama labai svarbiam žmogui kiekvieno gyvenime – brangiam mokytojui.

Reginio vedėjai įprasmino populiarių laidų vedėjus: papasakojo svarbiausias muzikos, politikos naujienas, pristatė savaitės horoskopus bei orų prognozę. Mokytojai pabuvojo inscenuotos pasakos personažais, atliko, nors ir sudėtingas, bet kūrybingas užduotis, sprendė galvosūkius.

Popietė, visų nuotaika pakili, dienos įspūdžių tiek daug, kad skirstytis visai nesinori. Taip gera visiems pabūti tokioje šiltoje aplinkoje, nors ir šaltą rudens popietę.

Mokytojau, tavęs laukia didelisėjimas per gimtąją žemę – nuo pirmo saulės spindulio,

*Kas rytą, kas akimirka – į žmones...
Aš vadinu žodžiu vieninteliu –
Gyvenimas...*

*Gyvenimas – ne pasaka, –
Darbų ir rūpesčių didžioji šventė,
Laimingi tie, kurie save pamiršdami,
Kitus išmoko džiaugtis ir gyventi.*

Adriana Lukšaitė

Rimdžiūnų lietuviškos mokyklos
10 klasės mokinė

Rimdžiūnų lietuviškoji minėjo dvidešimtmetį

Spalio 28-ąją Astravo rajono valdžios iniciatyva Rimdžiūnų vidurinė mokykla lietuvių mokomąja kalba minėjo savo įsikūrimo dvidešimtmetį. Į šventiškai pasipuošusią mokyklą atvyko nemažas būrelis svečių. Jubiliejų drauge minėjo antrame pastato aukšte įsikūrusi lietuviškoji ir pirmame – baltarusiškoji mokyklos. Lietuviškajai vidurinei nuo šių mokslo metų pradžios vadovauja nauja direktorė Liudmila Apanovič, baltarusiškai – Viktoras Spiridon.

Puikiai prisimenu šios mokyklos atidarymą 1996-aisiais spalio 12 dieną. Buvo saulėta, šviesi diena, mokykla ir jos kiemas, kuriame ir vyko pagrindinė atidarymo šventė, sklidina žmonių. Mokyklą iškilmingai atidarė tuometis Lietuvos Respublikos premjeras Mindaugas Stankevičius ir Baltarusijos Respublikos Michailas Čigiris. Skambėjo iškilmingos kalbos, sveikinimai, linkėjimai. Buvo daug džiugesio žmonių veiduose ir vilties. Gerai žmonių nuotauka tarsi antrino puiki saulėta rudens spalvomis – gėlėms ir medžiams – žydėte žydėjusi diena, tarsi žadėjusi šio krašto žmonėms lietuviškos dva-

sios prisikėlimą, lietuviybės atgimimą ir sustiprėjimą, tikimybę lietuviams gyventi ir puoselėti savo tautines tradicijas lengviau. Už Lietuvos pinigų pastatytas ir perduotas naudojimui ištisas pastatų kompleksas – mokykla, kultūros centras, bendrabučiai mokiniams ir mokytojams traukte traukė akį, spindėte spindėjo, atrodė tikri rūmai, nutūpę dideliame gatviniame kaime, užstatytame neišvaizdžiais, kukliais kaimiškais namais. Kaipgi šitokiais nesidžiaugsi, nesivilsis kažko džiugaus, nepaprasto ir gero. Tiesa, šalteliu dvelktelėjo vieno iš baltarusiškosios pusės svečių kalboje nuskambėjusi iškalbinga frazė: „Štai kokią dovaną įteikė mums Lietuva!“ – nesupratau, kodėl jiems, baltarusiams, juk dovana tai vietos lietuviams, jų diasporai, jų ateičiai, vaikams, kad jie galėtų mokytis, lavintis, stiprėti ir kilti į platųjį pasaulį. Tais metais mokytis pradėjo 12 lietuvių mokinių dar 1994 m. savo kelią į šią mokyklą pradėję darželyje su mokytoja Renata Greimaite. Mokytojauti ir mokyklai vadovauti tais metais pradėjo Liuda Dymčenko. Į pirmą aukštą tais pačiais metais

Scenoje – ansamblis „Žilvitis“.

Autorės nuotr.

įsikėlė ir Girių baltarusiškoji mokykla, pretekstu, kad jų mokykla bus remontuojama. Šiandien anojau nebėra, sugriuvo. Lietuviškojoje šiais metais mokosi 63 mokiniai, darželyje – 10, o nuo naujųjų metų žada būt 11, baltarusiškoje – 35. Darželiui nuo šių metų vadovauja Edita Bublevičiūtė-Čaplinska. Skaičiai, atrodo, turi džiuginti, bet tarp žmonių pasklidęs negeras gandas, kad nuo kitų metų Rimdžiūnų nebėliks nei lietuviškosios, nei baltarusiškos mokyklų, bus perkeltos į Gervėčius, sujungtos su ten vegetuojančia dėl

mokinių stokos rusiškąja, o Rimdžiūnų pastatai bus panaudoti kitkam. Kiek tose kalbose tiesos – patikrint neįmanoma, Lietuvoje – tarpvaldis, į atsakingas už tokius sprendimus ministerijas belskis nesibeldęs – atsakymo nerasi, nebent, kai bus suformuota nauja šalies vyriausybė, išsidalinti postai. Tad ir šventė – dvidešimtmetis mokykloje – liūdnoka. Naujoji lietuviškosios mokyklos direktorė Liudmila Apanovič šiltas, geranoriškas žmogus, ukrainietė, lietuviškai nemoka, nors žada, kad būtinai išmoks. Mokytojai, nebū-

dami tikri dėl savo ateities, džiaugsmu nespinduliuoja, ką atneš rytdiena – nežino. Vietos lietuvių bendruomenė bei jos pirmininkė Svetlana Petrik į šventę nebuvo pakviesta.

Reginį įspūdingai profesionaliai vedė Baltarusijos televizijos kanalo laidos „Telebarometras“ vedėjas Dmitrijus Karasis (baltarusių k.) ir Edita Bublevičiūtė-Čaplinska (lietuvių k.).

Nukelta į 2 psl.

Rimdžiūnų lietuviškoji minėjo dvidešimtmetį

Atkelta iš 1 psl.

Oficialiojoje dalyje sveikinimo žodį tarė Baltarusijos prezidento patarėjas, Astravo rajono vykdomojo komiteto pirmininko pavaduotojas Viktoras Svilo, kiti rajono bei vietos valdžios atstovai, Lietuvos Respublikos Baltarusijoje ambasadorius Andrius Pulokas, Lietuvos švietimo ministerijos darbuotoja Elvyra Buzienė, Tarpautinio „Gervėčių“ klubo pirmininkas Alfonsas Augulis. Tarp oficialių kalbų skambėjo baltarusiškos bei lietuviškos dainos, eilėraščiai, sukosi šokėjai. Smagiai

lietuviškų sutartinių padainavo iš Minsko su Virginija Tarnauskaite atvykęs merginų tercetas, vedamas aktorės Emilijos Pranskutės. Koncertą gražiai užbaigė „Žilvičio“ ansamblis. Po koncerto visų šventės dalyvių laukė išmaniai, skoningai serviruotas šventinis stalas. Šventė baigėsi, kaip ir trumpa, tamsi rudens diena, pliaupiant šaltam rudens lietui, tirštėjant sutemai.

P. S. Prie šios mokyklos temos dar ne kartą grįšim, gyvensime ir dirbsime drauge su ja, kaip ir ligi šiol.

Marija Šaknienė

Mokyklos direktorė Liudmila Apanovič (kairėje) ir mokytoja Angelė Valienė.

Autorės nuotr.

Rimdžiūnuose – B. Kuckaitės paroda

Rimdžiūnų lietuvių kultūros, švietimo ir informacijos centre veikia vilnietės Birutės Kuckaitės darbų paroda. Ji atkeliavo čia iš Astravo muziejaus, kuriam prieš kelerius metus dalį savo tapybos darbų Birutė padovanojo. Dovanoto ne šiaip sau, ji kilusi iš Gervėčių krašto, Knystuškių kaimo ir visa jos kūryba skirta gimtinei, todėl Birutė norėjo, kad kuo daugiau jos kraštiečių galėtų susipažinti su jos kūryba, per ją prisiliesti prie jos tėviškės ir geriau ją pažinti.

Eksponuojamuose Birutės paveiksluose lietuviškojo Gervėčių krašto gamta visais metų laikais, spalvinga ir patraukli. Birutė – tikra koloristė, jos drobėse šiltas, poetiškas autorės žvilgsnis į gimtinę, jos aplinką, žmones. Šilti, šviesūs, patrauklūs, įsimenantys paveikslai, kuriuose žaismingi katinėliai – „Šermukšnio karoliai“, augalai – „Saulėgrąžos“, „Neužmirštuolės. Vasara.“, Gervėčių krašto upės – „Tyla. Ašmena“, Gervėčių bažnyčia, „Gervės“ bei kiti. Parodos įžanginiame žodyje menotyrininkė Marija Kuodienė tapybos darbų autorę Birutę pristato kaip žymaus tautodailininko medžio drožėjo Vlodo Kuckos dukrą, paveldėjusią iš tėvo polinkį į meną ir meilę gimtajam kraštui, trumpai papasakoja Kuckų šeimos istoriją. Perskaitęs ją ir tarsi asmeniškai susipažinęs, vaikštai po parodą, gėriesi puikiais, išraiškingais paveikslais, semiesi iš jų šviesos ir gerumo, dvasios ramybės bei opti-

Birutės Kuckaitės paveikslas.

Autorės nuotr.

mizmo. Šie paveikslai puikiai dera su čia pat ant stalų eksponuojamais kitais šio krašto moterų darbais – nėriniais, audiniais, mezginiais, figūrėlėmis, pintomis iš šiaudų, drožiniais iš medžio – tai jau lietuviškosios mokyklos mokinių, vadovaujamo mokytojo D. Kimsos darbeliai. Greta rankdarbių puikuojasi ir knygos – šio krašto šviesuolės, po mėnesio švęsiančios 93-ąjį gimtadienį, Marijos Mažeikienės „Maniutės sąsiuviniai“, pačios Birutės Kuckaitės tapybos darbų albumas, maloniai Centrai padovanotas kunigo Leono Nestiuko, bei kitos. Ne mažiau akį traukia ir gausybė apdovanojimų už pergalės įvairiose rajono

bei srities šventėse, festivaliuose, kituose renginiuose-konkursuose. Diplamai už pirmąsias, antrąsias, trečiąsias vietas, Garbės raštai.

Tai vis kaimo moterų ansamblio „Žilvitis“ narių pelnyti apdovanojimai. Marijos Mažeikienės, Valdos Joč, Marijos Musnickajos, kitų.

Birutės Kuckaitės tapybos darbų paroda Rimdžiūnuose, kaip informavo Centro vadovė Natalija Beliačic, veiks apie du mėnesius, po to vėl grįš į Astravo muziejų. Tai puiki proga ir galimybė susipažinti su talentingos Gervėčių krašto dukters kūryba. Nepraleiskime jos.

Marija Šaknienė

Priešmokyklinio ugdymo grupėje Pelesoje – gausus auklėtinių būrys

Priešmokyklinio ugdymo grupės auklėtiniai su pedagogėmis Jelena Šimelevič ir Tatjana Nedelko.

Autoriaus nuotr.

Niekam ne paslaptis, kad vaikai – svarbiausia ir brangiausia, ką gali turėti kiekvienas žmogus. Vaikai auga, mokosi, stebi aplinką bei iš jos perimą daugybę dalykų, todėl vaikų auklėjimas turi nepaprastai didelės reikšmės jų asmenybės formavimuisi. Ne veltui sakoma: „Ką pasėsi, tą ir pjausi“. Auklėti priešmokyklinio amžiaus vaikus – tai tarsi dėti didelio pastato pamatus. Būtent ant šio pagrindo ateityje kursis bei formuosis charakteris, įgūdžiai, gebėjimai. Be abejo, būtina pasirūpinti, kad šie pamatai būtų tvirti ir patikimi.

Pelesos vidurinėje mokykloje lietuvių mokomąja kalba su priešmokyklinio ugdymo grupe dirba visada aktyvios, kūrybingos bei rūpestingos pedagogės Tatjana Nedelko ir Jelena Šimelevič. Turinčios nemažai patirties jos žino, ko reikia siekiant užtikrinti tinkamas sąlygas vaikų auklėjimui.

Kasmet priešmokyklinę grupę lankančių vaikų skaičius kinta. Šiais 2016–2017 mokslo metais

susirinko gausiausias per pastaruosius keletą metų priešmokyklinukų skaičius – 17 vaikučių. Dauguma jų – Pelesos krašto gyventojai, taip pat yra atvykusių iš Baltiškių, Rodūnės, Pravažos, Lydos rajono. Pedagogės Tatjana Nedelko bei Jelena Šimelevič džiaugiasi, kad kasmet susirenka nemaža priešmokyklinukų grupė. Šie metai – ne išimtis. Mokykloje besimokantys vaikai – mokyklos ateitis, todėl kai ją lanko kuo daugiau lietuviškas šaknis turinčių mokinių, galima teigti, kad mokykla turi ateitį...

Jeigu priešmokykliniam ugdymui skirti pakankamai dėmesio ir kantrybės, tuomet ateinantis mokyklinių metų laikotarpis taps dar vienu šviesiu puslapiu naujo žmogaus gyvenimo istorijoje. To ir norisi palinkėti visiems priešmokyklinio ugdymo grupės nariams.

Leonas Ivaško

Pelesos vidurinės mokyklos lietuvių mokomąja kalba mokytojas

Trumposios žinios

• Paminėta Vilniaus diena

Spalio 28 dieną Vilniaus mokytojų namuose įvyko konferencija „Vilniaus grįžimo 77-metis ir dabartiniai okupacijos padari-

niai“, kurią surengė „Vilnijos“ draugija. Apie Rytų Lietuvos istoriją ir šiandienos problemas konferencijoje kalbėjo „Vilnijos“ draugijos pirmininkas dr. Kazi-

mieras Garšva, politologai Dovydas Petkus ir Vytautas Sinica, Dieveniškų technologijų ir verslo mokyklos direktorė Ilona Šėdienė, Lietuvių švietimo draugijos „Rytas“ pirmininkas Algimantas Masaitis, „Vilnijos“ draugijos pirmininko pavaduotoja

Nijolė Balčiūnienė, Širvintų rajono vicemerė Irena Vasiliauskienė, „Vilnijos“ draugijos narys Vytautas Dailidka, „Vorutos“ redaktorius Juozas Vercinkevičius bei kiti Vilnijos krašto mokytojai, visuomeninių organizacijų atstovai.

Žuvusiųjų už Lietuvos laisvę ir nepriklausomybę atminimo pagerbimas Rasų kapinėse prie paminklo ir kenotafo įvyko spalio 31 dieną, 14 valandą.

„LG“ inf.

Pelesa pasitiko svečius

Garbieji svečiai idėmiai klausosi koncerto. Marijos Šaknienės nuotr.

Saulėtą ir gražų rugsėjo 25-osios rytmetį, sekmadienį, į Pelesą atskubėjo daugybė svečių, juk Pelesos bažnyčioje – šv. Lino atleidai, o mokykloje – Pelesos lietuvių visuomeninio susivienijimo „Gimtinė“ surengta Lietuvių kultūros diena Pelesoje. Išskirtiniu šv. Lino atleidų bruožu šiais metais tapo Baltarusijos Minsko-Mogiliovo arkivyskupo metropolito Tadeušo Kondrusevičiaus apsilankymas.

Šv. Lino atleidai jau seniai tapo tikra lietuvių kultūros švente, į kurią visada atvyksta įvairūs garbingi svečiai, abiejų šalių valdžios atstovai, diplomatai, katalikų šventikai. Štai ir ši kartą į Pelesą atvyko Lietuvos ambasadorius Baltarusijoje Andrius Pulokas, Lietuvos Respublikos generalinis konsulas Gardine Genadijus Mackelis su vicekonsulu Mindaugu Damijonaičiu, URM Užsienio lietuvių departamento direktorius Vytautas Pinkus, taip pat rajoninės valdžios atstovai: rajono Deputatų tarybos pirmininkas Viktor Rojik, Varanavo rajono vykdomojo komiteto pirmininko pavaduotojas Andrej Karpovič, Varanavo rajono vykdomojo komiteto skyrių pirmininkai Alena Jastremskaja bei Jelena Ganevič.

Pasveikinti savo kraštiečių taip pat atvyko daugybė lietuvių diasporų atstovų: iš Minsko, Gardino, Lydos, Gervėčių, taip pat visuomeninių susivienijimų atstovai iš Vilniaus bei Alytaus kartu su liaudies kapela „Dzūkų versmė“.

Šv. Lino atleidai prasidėjo arkivyskupo Tadeušo Kondrusevičiaus sutikimu. Prie bažnyčios šventoriaus vartų metropolitą pasitiko pradinė klasių mokytoja Justina Vitkovskytė ir 10 klasės moksleivis Linas Matiulevičius su pyragu bei sveikinimo žodžiais lietuvių bei baltarusių kalbomis.

Vėliau gėlėmis išklotu takeliu visi patraukė į bažnyčią.

Po arkivyskupo Tadeušo Kondrusevičiaus aukojamų mišių buvo surengta procesija aplink bažnyčią. Vėliau visi skubėjo į priešais esančią mokyklą, kur svečių laukė mokinių ir mokytojų parengtas koncertas. Svečius pasitiko bei jais rūpinosi mokyklos direktorius Jonas Matiulevičius bei jo pavaduotoja Antanina Arbačiauskienė. Pirmiausiai salėje susirinkusius pasveikino bei atvokiusius svečius pristatė Pelesos lietuvių visuomeninio susivienijimo „Gimtinė“ pirmininkas Jonas Matiulevičius. Šventines kalbas keitė muzikantai, šokėjai, dainininkai. Kaip visada, visus savo pasirodymais džiugino Pelesos bei Paditvio kaimų moterų kolektyvai. Įspūdingas ir visiems įsimenantis buvo svečių iš Alytaus pasirodymas. Iki vakaro skambėjo dainos, liejosi muzika.

Šią dieną daug nuskambėjo sveikinimo žodžių mokyklos direktoriui, mokytojams bei mokiniams, susirinkusiems vietiniams gyventojams. Pabaigoje, kaip visada, svečiai vaišinosi skaniais lietuviškais patiekalais. Neabejotina, kad šventinis, paskutinis rugsėjo sekmadienis įsiminė ir atvokėliams, ir pelesiškiams.

Pelesos lietuvių visuomeninis susivienijimas „Gimtinė“ už galimybę organizuoti lietuvių kultūros dieną per šv. Lino atleidus Pelesoje nuoširdžiai dėkoja URM Užsienio lietuvių departamentui už teikiamą paramą rengiant šį projektą.

Linas Matiulevičius

Pelesos vidurinės mokyklos lietuvių mokomąja kalba „Jaunųjų korespondentų“ būrelio narys, 10 klasės mokinys

Iš naujo atraskime svetingumą!

Mūsų laikais dažnas vaizdas žinių laidose: migrantų bangos, atnešančios nesuskaičiuojamus pabėgėlius. Žinoma apie jų žūtūtinę kovą, dėl kurios rizikuoja viskuo, kad tik pasiektų Europos kraštus, plaukdamie menkais laiveliais per Viduržemio jūrą arba keliaudami per dykumą pavojingiausiais keliais. Tačiau praktiškai nieko nežinoma apie migrantus ir pabėgėlius pasitinkantį žmonių dosnumą, dalijimąsi ir tikrai nuoširdų jų priėmimą. Suteikus pabėgėliams būtiniausią paramą, po to sekančiose jų integravimo pastangose labai aktyviai dalyvauja katalikų Bažnyčia. Neseniai Madride Europos vyskupų atstovai ir delegatai svarstė apie geriausius būdus integruoti migrantus į Europos visuomenes. Europos kraštų vyskupų konferencijų atstovus ir delegatus atsakingus už migrantų pastoraciją 2016 rugsėjo 26–27 dienomis priėmė Albacete vyskupas Ciriaco Benavente Mateos, kuris yra Ispanijos vyskupų konferencijos Migrantų komisijos pirmininkas. Lietuvos vyskupų konferencijai susitikime atstovavo delegatas užsienio lietuvių katalikų sielovadais prel. Edmundas Putrimas.

Bažnyčios ilgalaikė praktika rodo, kad ji veikia dviem kryptimis: dirba rūpindamasi tiek migrantų, tiek juos priimančiųjų gerove ir poreikiais, gerbiant asmenų orumą ir teises. Tačiau tikrasis iššūkis prasideda informuojant visuomenę. Žmonės turi suprasti, kodėl reikia dialogo ir susitikimų. Susitikimai su kitu visuomet praturtina ir leidžia dalytis, jei tik yra deramas nusistatymas. Migrantų palydėjimas visuomenių, kurios juos priima turi būti vykdomas vietinių socialinių grupių ir Bažnyčios sutarimu. Tik per atitinkamą dialogą ir susitikimų ugdymą bus įmanoma pašalinti nepagrįstą baimę, dėl kurios Europoje auga ksenofobija.

Nacionaliniai delegatai Gailestingumo metų dvasioje pajuto poreikį iš naujo atrasti svetingumo reikšmę ir vertę, kad geriau galėtų atsilipti į integracijos iššūkį. Šioje perspektyvoje delegatai pastebėjo, kad paparpija be jokios abejonės yra privilegijuota vieta, kurioje galima įgyvendinti autentišką dialogo ir susitikimo pedagogiką. Parapijinė bendruomenė gali būti vieta svetingumui paliaudyti, vieta kurioje galima pasida-

lyti patirtimis ir dovanomis, erdvė taikingam sambūviui, kurio visi mes trokštame.

Delegatai Madride susitikime taip pat svarstė prekybą žmonėmis (Šv. Mortos grupės), kinų imigrantų bendruomenės žemyno kraštuose ir Europos kinų katalikų evangelizavimą. Susitikimo dienomis bendrauta ir su imigrantais iš Afrikos. Afriekiečių choras giedojo Madride arkivyskupo Carlos Osoro Sierra „Tylos Marijos“ parapijoje vadovautose Mišiose ir susitiko su didele afriekiečių migrantų grupe jėzuitų globos centre „San Ignacio“, kurioje galėjo susipažinti su jame taikomais asmenų integravimo modeliais, ypač per įdarbinimą ir švietimą.

Konferencijos dalyviai susitiko su Ispanijos Vyskupų Konferencijos pirmininku, kardinolu Ricardo Blazquez Perez Vyskupų Konferencijos būstinėje Madride ir su Toledo arkivyskupu Braulio Rodriguez Plaza, kurio arkivyskupija ypač daug dirba migrantų integravimo sferoje.

Vertimas Sauliaus Kubiliaus, Vatikano radijas

Aurelijus Noruševičius švenčia jubiliejų (1946 10 10–2016 10 10)

Spalio 10 dieną Aurelijus Noruševičius minėjo gražų jubiliejų – 70-metį. Pats Aurelijus – neeilinio, ypatingo likimo žmogus, gimęs 1946 m. spalio 10 dieną Kauno kalėjime, partizanų šeimoje. Jo mama Antanina Kliknaitė-Naruševičienė, partizanų ryšininkė ir maitintoja tuo metu okupacinės sovietinės valdžios buvo suimta ir įkalinta už „Tėvynės išdavimą“, nuteista 25-eriems metams, vėliau, po pakartotinio teismo – 10 metų ir 5 be teisų. Aurelijaus tėtis Stanislovas Naruševičius buvo partizanų vadų priedangos būrio vadas, slapyvardžiu Jūreivis. Jis buvo nužudytas rusų ankstyvą 1948 metų kovo 6-osios rytą prie Šaltuonos upės. Priedangos būrys žuvo, bet „Kęstučio“ partizanų apygardos vadai sėkmingai pasiekė kelionės tikslą.

Sulaukęs šešių mėnesių Kauno kalėjime gimęs Aurelijus buvo atiduotas jo motinos mamai Onai Kliknienei, tačiau močiutė po poros mėnesių buvo nužudyta strybų pakalikų. Po to Aurelijų augino teta Aleksandra Goldbergienė, kuri, kaip partizanų ryšininkė, taip pat žuvo neaiškiais aplinkybėmis. Artimųjų netekę Aurelijus ir jo vyresnysis brolis Aldevinas augo Viduklėje pas svetimus žmones. Aurelijaus mama Antanina iš kalėjimo buvo paleista 1955 m., tačiau, neturėdama iš ko gyventi, grįžo į Sibirą ir dar porą metų dirbo anglų kasyklose, kad 1957 metais sugrįžusi į Lietuvą, pati galėtų auginti savo vaikus. Apsi-

gyveno Šilutėje, nes turėjo teisę apsigyventi tik 50 km nuo didesnių miestų. Pasiėmė vaikus, padėjo geriems žmonėms, kurie juos augino ir ėmėsi kurti savo šeimos gyvenimą: dirbo, leido vaikus į mokslus, aktyviai dalyvavo savi-veikloje, kūrė eiles, rašė straipsnius.

Aurelijus, baigęs Šilutėje vidurinį mokslą Šilutės proftechninėje mokykloje įgijo aukščiausios kategorijos staliaus kvalifikaciją, po to vienerius metus studijavo Kauno medicinos institute, vėliau – 1967–1973 m. – neakivaizdžiai baigė Vilniaus universiteto istorijos fakultetą.

Besimokydamas dirbo Užsaulių, Karmėlavos vidurinėse mokyklose, Kauno 4-ojoje proftech-

nikos mokykloje. Informacijos inžinieriumi ir sociologu dirbo „Kauno balduose“. Nuo 1993 metų laikraštyje „Noriu“ dirbo reklamos agentu. 1995 m. įkūrė UAB „Kalendorius“, kuriai iki šiol sėkmingai vadovauja. Be pagrindinio darbo Aurelijus aktyviai dalyvauja visuomeninėje veikloje, yra Lietuvos žurnalistų draugijos, jos valdybos aktyvus narys, LŽD Kauno skyriaus pirmininko pavaduotojas. Jis ir Tėvynės pažinimo draugijos vicepirmininkas nuo pat jos įsikūrimo – 1990-ųjų metų.

2005 metais A. Noruševičiaus leidykla už parengtą „Bobulės kalendorių“ buvo apdovanota pirmųjų lietuviškųjų kalendorių pradininko Lauryno Ivinskio premija. Leidykla „Kalendorius“ savo skaitytojus jau daugelį metų džiugina puikiais leidiniais. O jų didelė įvairovė, kiekvienas gali pasirinkti pagal savo norus ir profesiją. Visi šios leidyklos leidžiami kalendoriai saviti, išskirtiniai, įdomūs.

Nukelta į 4 psl.

Aurelijus (kairėje) švenčiant paminklinį kryžių, skirtą Pagynevės partizanams 2013 m. Marijos Šaknienės nuotr.

Hana Čiakur – žurnalistė iš pašaukimo

Žurnalistų kelias neretai suveda ir su kolegomis. Šįkart norime su pažindinti su kolege iš Baltarusijos Astravo miesto žurnalistė Hana Čiakur, kuri 17 metų dirbo laikraštyje „Astraveckaja pravda“ (Astravo tiesa), ir turi daug ką papasakoti iš savo darbo patirties. Šiuo metu Hana – jau užtarnautame poilsyje, dienas leidžia savo gimtuosiuose namuose, paskenduosiuose vasariškoje žalumoje. Sodus, linkstantis nuo derliaus naštos, daržas, tiesiog šviečiantis storašoniais moliūgais, gėlynas... Visko ir neišvardinsi. Dienos bėga rūpinantis namų ūkiu ir pirmiausiai į aštuoniasdešimt šeštuosius įkopusia mama, tačiau širdis ir protas vis dar ten, žurnalistikos baruose, tebedirba. Žviri, miela moteris, paprašyta pasidalinti prisiminimais, kuklinasi: „Ką aš čia, tiesiog dirbau savo darbą, kuris patiko, ir tiek... Būčiau galėjusi ir dabar tebedirbti, tačiau atsirado tokių, kuriems ne-

įtiko mano kūryba, požiūris į įvykius ir žmones, todėl ir turėjau per anksti išeiti į „užtarnautą poilsį“.

Marija Šaknienė. Gerbiama Hana, tai jūs iš mokyklinio suolo tiesiai į žurnalistiką?

Hana Čiakur. Oi ne! Man žemė patinka, matyt, tai – genuose. Pirmiausiai buvo Gardino žemės ūkio mokykla, Augalų apsaugos specialybė. Jaunos specialistės darbas – augalų ligos. Meilę žemei, manau, paveldėjau dar iš senelių. Mano senelė Adelė buvo tikra lietuvė, senelis – taip pat. Jo pavardė – Kardis.

M. Š. O kaipgi tada žurnalistika?

H. Č. Taip jau susiklostė gyvenimas, kad iš augalų pasaulio perėjau į žmonių gyvenimus, pradėjau gilintis į jų problemas. Mėgau rašyti ir žurnalistika įtraukė kaip akivaras, negrįžtamai. Tuo pačiu rašiau ir teberašau eilėraščius. Poetinis žodis taip pat viliojo.

M. Š. Kas jums svarbiausia žurnalistikoje?

H. Č. Šviesiausia žurnalistų profesijoje – galimybė bendrauti su senokais. Išgirsti iš jų tikrus pasakojimus, gyvą istoriją, ne iš vadovėlių, ne išgalvotą. Pajusti ją, suvokti ir perprasti. Nėra neįdomių žmonių, yra tik savęs neatkleidusių, deramai neprakalbintų.

M. Š. Ar teko sutikti žurnalistės keliuose lietuvių, juos kalbinti?

H. Č. O taip, yra Astrave lietuvių. Jie darbštūs, tvarkingi, ūkiški. Iki šiol negaliu pamiršti sutiktųjų Gervėčių krašto močiučių, kurias teko kalbinti, apie jas rašyti. Ne vienos jų jau ir gyvųjų tarpe nebėra – Jadvygos Kasevičienės, Julijos Karmazienės – o aš negaliu pamiršti. Jos gyvos ne tik mano rašytuose ir spausdintuose straipsniuose, o ir širdyje, mintyse. Jos man tarsi neišsemiamos išminties šaltinis, gyvenimiškos patirties klodas ir istorijos mokykla.

M. Š. Malonu girdėti tokią Jūsų nuomonę apie sutiktas Gervėčių krašto lietuves. Gal galėtumėte savo „Astraveckaja pravda“ publikuotais straipsniais pasidalyti ir su „Lietuvių godų“ skaitytojais? Manau, visiems būtų be galo įdomu prisiminti jau Anapi-

Hana Čiakur gėlyne prie savo namų Astrave.

Marijos Šaknienės nuotr.

lin išėjusias jūsų herojes, tarsi bendrauti su jomis iš naujo. Mielai versčiau jūsų straipsnius į lietuvių kalbą ir publikuočiau mėnraštyje, jeigu jūs tam pritartumėte. Tuo pačiu supažindintume ir savo skaitytojus su jumis, kaip neeilinio talento žurnalistė.

H. Č. Aš apie tai pamąstysiu. Pasiūlymas įdomus ir viliojantis. Manau, galėsime bendradarbiauti.

M. Š. Labai ačiū už malonų priėmimą ir pokalbiui paskirtąjį laiką. Kuo geriausias kloties jums ir iki kitų susitikimų.

Astravas 2016, rugpjūtis

Trumposios žinios

• Užmirštojo fotomenininko Benedikto Tiškevičiaus sugrįžimas

B. Tiškevičius – XIX amžiaus pabaigos, XX a. pradžios žymus, neteisėtai užmirštas fotomenininkas. 2008 m. Prancūzijoje netikėtai atrastas jo darbų albumas suteikė impulsą atidžiau patyrinėti šio menininko asmenybę. Kauno rajone Raudondvario pilyje, priklausiusioje B. Tiškevičiaus seneliui, 2013, 2015 m. vyko grafo Tiškevičiaus fotoplenerai.

Baltarusijos istorinių filmų studija „Vladimiro Bokuno dirbtuvės“ kartu su partneriais Lietuvos Respublikos ir Prancūzijos Respublikos ambasadamis Baltarusijoje po parodos pristatė ir filmo „Benediktas Tiškevičius. Sustabdyti laiką“ premjerą. Filmą tą patį vakarą buvo rodomas ir per Baltarusijos televiziją.

• „Trimitas“ Minske

Spalio 4 dieną legendinis Lietuvos valstybinis pučiamųjų instrumentų orkestras „Trimitas“ koncertavo Minske. Koncertas

vyko Baltarusijos valstybinėje muzikos akademijoje, svarbų vaidmenį vaidinančioje šios šalies muzikiniame gyvenime. „Trimito“ pasiklausyti susirinko minios gerbėjų, nes šis orkestras tai legenda, gerai žinoma Baltarusijos publikai. Skambėjo M. K. Čiurlionio, A. Vivaldžio, V. Striaupaitės-Beinarinės bei kitų autorių kūriniai.

Lietuvos Respublikos ambasadorius Andrius Pulokas, sveikindamas susirinkusiuosius, pasidžiaugė, kad naują kultūrinį sezoną Minske Lietuvos ambasada pradeda vieno žymiausių ir mėgstamiausių kolektyvo „Trimitas“ koncertu. Gražus bendradarbiavimas, užsimezges tarp Lietuvos ir Baltarusijos muzikantų, muzikos akademijų padovanos ateityje klausytojams dar ne vieną šventę.

Prieš koncertą akademijos studentai turėjo galimybę pabendrauti su orkestro muzikantais, pasisemti iš jų patirties.

• **Juozas Budraitis su „Paskutinė Krepo juosta“ Minske**

Spalio 11 d. Baltarusijos dramos teatre Minske buvo parodytas Oskaro Koršunovo režisuotas Samuelio Becketo spektaklis „Paskutinė Krepo juosta“.

Baltarusijos publikai, gerai žinančiai Juozą Budraitį kaip kino aktorį, tai buvo tikras atradimas. Baltarusijos auditoriją tiesiog sužavėjo ir teatro aktorius J. Budraitis, o gausybė jo gerbėjų taip ir liko už teatro durų, neįstengę gauti bilietų.

Kamerinėje teatro salėje – tik aktorius ir žiūrovai, šioje absurdo pjesėje ypač svarbus aktoriaus santykis su žiūrovais. J. Budraitis asmenybė, originali scenografija ir muzika tarsi magnetas pritraukė ir laikė nuolatiniame įtampos auditoriją. Geriausias spektaklio įvertinimas buvo gausūs plojimai. Pasibaigus spektakliui vyko susitikimas su aktoriumi, jo šiltas bendravimas su publika parodė, koks paprastas ir kartu daugiaplanis, didžiulės vidinės kultūros žmogus yra aktorius Juozas Budraitis.

Parengta pagal LR ambasados tinklalapį

Aurelijus Noruševičius švenčia jubiliejų (1946 10 10–2016 10 10)

Atkelta iš 3 psl.

Leidykla teikia ir labdarą, jos dovanotais kalendoriais ne vienerius metus džiaugiasi ir Gervėčių krašto žmonės, geru žodžiu minėdami Aurelijaus Noruševičiaus bei jo leidyklos vardą. Jo labdara pasiekia ne tik Baltarusijos, bet ir Rusijos, Lenkijos lietuvių, vaikų namus, neįgaliųjų organizacijas.

Nuo 2007 m. leidykla „Kalendorius“ pradėjo organizuoti Lietuvos vaikų iki 12 metų pasakų konkursus „Lietuvos vaikai kuria pasakas“. Juose dalyvavo ir pasakas kūrė per 500 vaikų. Apie 30 jų išleista atskira knyga „Lietuvos vaikų pasakos“. Pirmoji vaikų pasakų knyga išleista 2009 m.

Apie penkerius savo gyvenimo metus istorikas A. Noruševičius dirbo prie vardų, juos sistemino. Sukūrė vardų sistemą, kurią pripažino mokslininkai vardų tyrinėtojai. Dabar A. Noruševičiaus kalendoriuose 4300 vardų, kai kituose po 200–300. Jo iniciatyva nuo 2010 metų pradėta kurti ir leisti knygų serija „Mūsų vardai“. Be kalendorių A. Noruševičiaus leidykla leidžia ir mokslinės, grožinės, memuarinės literatūros knygas.

A. Noruševičiaus rūpesčiu neužmiršamas ir pagerbiamas Lie-

tuvos partizanų atminimas. Jis pasirūpino Gynėvės krašto partizanų atminimu. Jo rūpesčiu 2013 m. Pagynėvio kaime pastatytas ir pašventintas iš čia kilusių partizanų atminimui skirtas kryžius, išleista jo parašyta knyga „Kai Gynėvė rauduoja krauju“. Dar daug nuveiktų Aurelijaus Noruševičiaus darbų ir aktyvios jo veiklos sričių būtų galima vardinti, bet to tiesiog neįmanoma aprėpti viename kukliame rašinyje.

Baigiant šį kuklų pasakojimą apie neeilinį jubiliejaus asmenybę norisi pasveikinti su brandžiu, prasmingu gyvenimo tarpsniu bei palinkėti jam geros sveikatos, kūrybinės sėkmės, asmeninės laimės.

Te visos lietuviškos žemės dovanotos rudens gėlės džiuginan Jūsų, gerbiamas Aurelijau, kilnią širdį, tešildo Jus artimųjų, draugų, bičiulių šiluma, tebūna vien šviesios saulėtos Jums dienos po nepriklausomos Lietuvos dangum. Visų Gervėčių krašto, Tarptautinio „Gervėčių“ klubo, o ir visų Baltarusijos lietuvių bei „Lietuvių godų“ skaitytojų vardu

Marija Šaknienė,
„Lietuvių godų“ redaktorė

Maloniai kviečiame!

Informuojame, kad lapkričio 11 dieną Gervėčių krašte, Rimdžiūnų lietuvių kultūros, švietimo ir informacijos centre, vyks lietuvių kultūros dienos, bus paminėtas lietuviškosios mokyklos dvidešimtmetis. Koncertuos ansamblis „Lietuva“. Maloniai kviečiame visus atvykti ir dalyvauti. Renginys nemokamas.

Tarptautinis „Gervėčių“ klubas
Gervėčių krašto lietuvių bendruomenė